«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ' 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ς' 63).

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΕ'. Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ἰουλίου 1935 Ἀριθ. 1196

ΛΥΠΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Νὰ σοῦ εἴπω ὅτι κινδυνεύεις νὰ γίνῃς νευρασθενικός; Δὲν εἶνε ὑπερβολή. Διότι ἡ λύπη σου, ἐὰν δὲν προσέξῃς, θὰ δημιουργήσῃ κατάστασιν μόνιμον. Αἱ θλιβεραὶ σκέψεις θὰ μεταβληθοῦν εἰς στῦλον ἀκίνητον, τριγύρω ἀπὸ τὸν ὁποῖον θὰ κινῆται διαρκῶς προσδεδεμένη ἡ διάνοιά σου, ὅπως ἀκριβῶς καὶ τὰ ἄλογα εἰς τὸ ἁλώνιον, ποὺ ἐνῷ τρέχουν διαρκῶς, εὑρίσκονται πάντοτε εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον. Καὶ εἰξεύρεις εἰς τί ἐνδέχεται νὰ ἐξελιχθῇ ἡ κατάστασις αὐτή; Εἰς μελαγχολίαν, εἰς νόσον φρενίτιδα, δηλαδὴ εἰς τρέλλαν.

Εἰς τὰς ἀρχὰς ὁ χαρακτήρ σου θὰ παρουσιάσῃ κάποιαν δυσκολίαν. Θὰ γίνῃς ἰδιότροπος, ἴσως δὲ καὶ μισάνθρωπος. Ὁ παραμικρὸς κρότος θὰ σὲ ἐνοχλῇ. Ἡ πλέον ἥρεμος καὶ φυσικὴ ὁμιλία θὰ σοῦ τινάσσῃ τὰ νεῦρα. Ἡ ἐλαχίστη ἀφορμὴ θὰ εἶνε ἱκανὴ νὰ σὲ ἐνοχλήσῃ, νὰ σὲ ταράξῃ, νὰ σὲ ἐξεγείρῃ. Πτωχὲ ἄνθρωπε, ἔχεις ἐκνευρισθῆ. Τὸ νευρικόν σου σύστημα ἔσπασεν ἀπὸ τὴν λύπην.

Ἀλλ' αὐτὸ εἶνε τίποτε ἐμπρὸς εἰς τόσα ἄλλα, τὰ ὁποῖα εἰμπορεῖ νὰ ἐπακολουθήσουν. Ὁ κύκλος τῶν μελαγχολικῶν ἰδεῶν μετ' ὀλίγον θὰ σὲ καταστήσῃ ἄβουλον. Δὲν θὰ εἰμπορῇς νὰ ἀντιτάξῃς οὐδὲ τὴν παραμικρὰν ἀντίδρασιν εἰς αὐτόν. Ἐὰν δὲν ἔγινες ἀκόμη παράφρων, εἶσαι ὅμως εἰς τὰ πρόθυρα τῆς τρέλλας καὶ φέρεσαι ὁλοταχῶς εἰς τὸν περίβολόν της. Ὅλα σοῦ φαίνονται μαῦρα. Τίποτε δὲν σοῦ ἀρέσει. Μιὰ ἀπαισία ἀτμόσφαιρα ἀπογνώσεως σκιάζει τὸν ὁρίζοντα τῆς ζωῆς σου. Σοῦ ἔγινε πλέον αὕτη ἀηδής. Ἓν βῆμα ἀκόμη καὶ ἡ αὐτοκτονία θὰ εἶνε ὁ τελικὸς σταθμός σου.....

Καὶ αὐταὶ εἶνε αἱ κακαὶ συνέπειαι τῆς ὑπερβολικῆς λύπης κατὰ μίαν μόνον κατεύθυνσιν. Δὲν εἶνε ὀλίγαι ὅμως αἱ περιπτώσεις ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἔγιναν καχεκτικοί, τῶν ὁποίων τὸ στῆθος συνετρίβη, οἱ ὁποῖοι ἐξέρασαν αἷμα καὶ κατήντησαν νὰ γίνουν φυματικοί, καρκινοπαθεῖς, στομαχικοὶ καὶ δὲν εἰξεύρω, τί ἄλλο. Οἱ τελευταῖοι αὐτοί, τῶν ὁποίων τὸ λογικὸν δὲν ἐθολώθη, βλέπουν βέβαια, τί τοὺς ἔκαμε τὸ δηλητήριον τῆς λύπης. Ἀντιλαμβάνονται, πόσον ἀφρόνως συμπεριεφέρθησαν τότε, ὅταν ἄφιναν τὸν ἑαυτόν των νὰ καταστῇ ἕρμαιον τῆς λύπης. Τώρα ὅμως εἶνε ἴσως ἀργά· πολὺ ἀργά. Ἡ λύπη ὡς ἄλλος σκόρος κατερράκωσε καὶ κατεκουρέλιασε τὸν ὀργανισμόν των. Ὡς ἄλλος σκώληξ κατέφαγε πᾶσαν δύναμιν καὶ πᾶσαν ἀντοχὴν τοῦ σώματός των. Ἔγιναν πλέον ξύλα σαπισμένα, φορέματα σκοροφαγομένα. Δὲν ἀκούεις τί σοῦ λέγει τὸ Πνεῦμα διὰ τοῦ Σολομῶντος; «Ὥσπερ σὴς ἐν ἱματίῳ καὶ σκώληξ ξύλῳ, οὕτω λύπη ἀνδρὸς βλάπτει καρδίαν».

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΓΕΝΙΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ

8. Τὸ αὐθαίρετον τῶν γενεαλογικῶν σειρῶν. Διὰ δὲ τὴν αὐθαιρεσίαν μεθ' ἧς συνετάχθησαν αἱ γενεαλογικαὶ αὗται σειραὶ θὰ ἠδύνατό τις νὰ μορφώσῃ γνώμην τινά, ἐὰν ἐλάμβανεν ὑπ' ὄψει, ὅτι κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ Contejean «οἱ γενεαλογικοὶ οὗτοι πίνακες δὲν συμφωνοῦσιν, ἑκάστου ἐξελικτικοῦ συγγραφέως συντάξαντος τὸν ἰδικόν του κατὰ τὰς ἰδίας του ἐπόψεις»(1). Γενεαλογικαὶ διὰ τοῦτο σειραὶ συνταχθεῖσαι ὑπὸ τοῦ ἑνὸς συγγραφέως ἀπορρίπτονται ὑπὸ τοῦ ἑτέρου ὡς ἀνακριβεῖς, τοῦτο δὲ συνέβη διὰ τὰς σειρὰς τοῦ Lamarck, τοῦ Darwin, τοῦ Haeckel, τοῦ Gaudry, τοῦ Cope, τοῦ Boule, τοῦ Perrier καὶ ἄλλων.

Ἡ τοιαύτη δ' ἀσυμφωνία προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ὑπὸ τῶν καταρτισαμένων τοιαύτας σειρὰς παρατρέχεται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον, ὅτι ἡ ὁμοιότης δὲν σημαίνει πάντοτε κοινὴν καταγωγήν. Οἱ παρουσιάζοντες τὴν ὁμοιότητα σκελετοὶ δύνανται χρονολογικῶς μὲν ἐξεταζόμενοι νὰ ἀνήκωσιν εἰς διαπλάσεις μεμακρυσμένας ἀλλήλων, γεωγραφικῶς δὲ νὰ συναντῶνται εἰς χώρας λίαν ἀφισταμένας ἀλλήλων, εἰς τρόπον ὥστε καὶ ἡ ζωὴ τῶν ζώων τούτων, εἰς τὰ ὁποῖα ἀνήκουσιν οἱ ὁμοιάζοντες σκελετοί, νὰ ἐξειλίχθη ὅλως ἀνεξαρτήτως καὶ κεχωρισμένως ἡ μία ἀπὸ τῆς ἄλλης. Ἐπὶ πλέον ὑπερεξαίρονται ὁμοιότητές τινες ἐντελῶς ἐπιπόλαιαι καὶ ἐξωτερικαί, ἤτοι ὁμοιότητες χρώματος, ἀναστήματος, τριχώματος ἢ ὁμοιότητες ἑνὸς καὶ μόνου ὀργάνου (τοῦ ὀδόντος τῆς ἄρκτου, τοῦ ποδὸς τοῦ ἵππου κλπ.), ἵνα σχηματισθῶσιν ἐξ αὐτῶν χαρακτηριστικὰ οὐσιώδη μαρτυροῦντα κοινὴν καταγωγήν, καθ' ὃν χρόνον εἶνε γνωστόν, ὅτι καὶ πλήρης ὁμοιότης, μὴ παραλλάσσουσα οὐδὲ κατὰ τὸν ἐλά-

(1) Αὐτόθι σελ. 560.

χιστον χαρακτῆρα, δύναται νὰ σημειωθῇ καὶ εἰς τοὺς σκελετοὺς ζῴων εἰς διάφορα εἴδη ἀνηκόντων. (Ὁ ἵππος, ὁ ὄνος, ὁ ὄναγρος καὶ ὁ ἡμίονος ἀνήκουσιν εἰς διάφορα εἴδη, οἱ σκελετοὶ αὐτῶν ἐν τούτοις παρουσιάζουσιν ὁμοιότητα μέχρι ταυτότητος). Πράγματι καὶ ἁπλοῦν βλέμμα ἐπὶ τῶν γενεαλογικῶν τούτων σειρῶν πείθει περὶ τούτων ἀδιστάκτως(²).

9. Γενεαλογικαὶ σειραὶ τοῦ ἵππου. Οὕτω ὡς πρὸς τὴν καταγωγὴν τοῦ ἵππου ὁ Gaudry ἔδωκε τὴν ἑπομένην γενεαλογικὴν σειράν: Ἵππος, Ἱππάριον, Anchiterium, Πανοπλοθήριον, Παλαιοθήριον. Ἐβασίσθη δὲ ὁ Gaudry ἐπὶ τῆς βαθμιαίας ἐξελίξεως τῆς ὁπλῆς διὰ τῆς διαδοχικῆς καὶ βραδείας ἐξαφανίσεως τοῦ τετάρτου, τρίτου καὶ δευτέρου δακτύλου τοῦ ποδός. Μεταγενεστέρως οἱ Marsh καὶ Cope ἔδωκαν ἄλλην σειρὰν ἀνευρεθεῖσαν ἐν τῇ Ἀμερικῇ, καθ' ἣν οἱ πρόγονοι τοῦ ἵππου ὑπῆρξαν κατὰ τὴν ἑπομένην σειρὰν οἱ Ἐώϊππος, Ὀρόϊππος, Μεσόϊππος, Μειόϊππος, Πρωτόϊππος, Ἵππος. Ἡ σειρὰ δηλαδὴ παρουσιάζεται ὅλως διάφορος τῆς κατὰ τὰ ἐν Εὐρώπῃ ἀπολιθώματα σχηματισθείσης. Ὁ Depéret ἐπικρίνει τὴν Εὐρωπαϊκὴν σειρὰν τοῦ Gaudry, διότι εὑρίσκει ὅτι ἀποτελεῖται ἐκ γενῶν ὅλως διαφόρων, μεταξὺ τῶν ὁποίων οὐδεμία μεταβατικὴ μορφὴ ἀνευρίσκεται. Ἐπὶ πλέον διατείνεται, ὅτι ἕκαστον τῶν γενῶν, ἅτινα καθορίζονται ὡς πρόγονοι τοῦ Ἵππου, εἶχεν ἐξαφανισθῆ πρὸ πολλοῦ, ὅταν ἀνεφαίνετο ὁ ὡς ἀπόγονος αὐτοῦ σημειούμενος, καὶ ἐπιπροσθέτως παρατηρεῖ, ὅτι ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἀναφαίνεται τὸ πρῶτον τὸ Παλαιοθήριον, μέχρι τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἀναφαίνεται ὁ ἵππος, παρεμπίπτει χρονικὸν διάστημα βραχὺ καὶ ἀνεπαρκές, ἵνα συντελεσθῇ ἡ ἐξέλιξις ἐκείνου εἰς τοῦτον.

10. Γενεαλογικαὶ σειραὶ τῆς ἄρκτου καὶ τοῦ ρινόκερω. Ὡσαύτως ὡς πρὸς τὴν καταγωγὴν τῆς ἄρκτου οἱ Gaudry καὶ Boule βασιζόμενοι μόνον καὶ μόνον ἐπὶ τῆς διαδοχικῆς ἀναπτύξεως τῶν ὀδόντων (!) σημειοῦσι τὴν ἀκόλουθον σειράν: Ἀμφικύων, Ἡμικύων τῆς μειοκαίνου διαπλάσεως, Ὑαίναρκτος τῆς μεταγενεστέρας μειοκαίνου καὶ τῆς Πλειοκαίνου, Ἄρκτος παροῦσα. Πόσον ὅμως ἡ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὀδόντων μόνον καθορισθεῖσα γενεαλογικὴ αὕτη σειρὰ ὑπῆρξεν αὐθαίρετος, κατανοεῖ τις, ὅταν λάβῃ ὑπ' ὄψει, ὅτι κατὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ Depéret ἤδη ἀπὸ τῆς μειοκαίνου διαπλάσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἔζησεν ὁ ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ὡς πάππος τῆς σημερινῆς ἄρκτου χαρακτηριζόμενος Ἡμικύων, ὑπῆρχον καὶ μικρὰ σαρκοφάγα καλούμενα ursavus, ἅτινα εἶχον τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἄρκτου. Οἱ Gaudry καὶ Boule συνεπῶς δὲν διεφώτισαν ποσῶς τὸ πρόβλημα τῆς πραγματικῆς καταγωγῆς τῆς οἰκογενείας τῶν ἀρκτοειδῶν.

Ὡσαύτως ὡς πρὸς τὴν καταγωγὴν τῶν Ρινόκερων ὁ Gaudry δίδει τὴν ἀκόλουθον σειράν: Παλαιοθήριον μέσον τῆς Ἠωκαίνου. Παλαιοθήριον παχύ. Ἀκεροθήριον ἢ Ρινόκερως ἄνευ κεράτων τῆς Μειοκαίνου. Ἀκεροθήριον τετραδάκτυλον τῆς μέσης Μειοκαίνου. Ρινόκερως τῶν ψάμμων τῆς Ὀρλεάνης, τῆς Ὀλιγοκαίνου. Ρινόκερως τοῦ Schleiermarcher. Ρινόκερως τοῦ Πικερμίου. Ρινόκερως etruscus τῆς Πλειοκαίνου. Ρινόκερως τῆς τεταρτογενοῦς. Τὴν σειρὰν ταύτην ὁ Depéret κρίνει ὡς ἑξῆς: «Χωρὶς νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ πλείστων ἀναχρονισμῶν, οὐδεὶς παλαιοντολόγος θὰ διστάσῃ νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι ἡ τοιαύτη γενεαλογία εἶνε ἀνακριβὴς σχεδὸν εἰς ὅλα τὰ μέρη αὐτῆς. Δὲν ὑφίσταται μεταξὺ τοῦ Παλαιοθηρίου καὶ τοῦ Ρινόκερω μεταβατική τις μορφὴ διὰ τὸν ἁπλούστατόν λόγον, ὅτι ταῦτα ἦλθον ἀποτόμως ἐν Εὐρώπῃ περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς Ὀλιγοκαίνου διαπλάσεως διὰ μεταναστεύσεως ἀρχῆς πιθανῶς ἀμερικανικῆς. Ἐξ ἄλλου τὰ Ἀκεροθήρια δὲν εἶνε οἱ πρόγονοι τῶν Ρινόκερων. Ἡ ἐμφάνισις τῶν τελευταίων τούτων ἐν Εὐρώπῃ εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς Μειοκαίνου εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα ἀποτόμου μεταναστεύσεως ἀρχῆς ἀφρικανοασιατικῆς. Τέλος καὶ μεταξὺ αὐτῶν τῶν Ρινόκερων, ἡ ἀνωτέρω σειρὰ συνδέει εἴδη, ὁποῖα ὁ Ρινόκερως τοῦ Schleiermarcher καὶ ὁ Ρινόκερως τοῦ Πικερμίου, ἅτινα δὲν ἔχουσι μεταξύ των οὐδὲν κοινὸν ἀλλ' ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν παράλληλον ἐξέλιξιν δύο διακεκριμένων κλάδων». Ἐπικρίνων δ' ὁ Depéret τὴν ὑπὸ τοῦ Gaudry ὑποστηριζομένην ἐπὶ τῇ βάσει τῆς συγκρίσεως τοῦ πέλματος τῶν ποδῶν καταγωγὴν τῶν Νωδῶν ἀπὸ τοῦ Σχιζοθηρίου καὶ Μακροθηρίου καὶ Χαλικοθηρίου καὶ ἐξελέγχων τὸ ἀβάσιμον ταύτης ἐπάγεται: «Τὰ παραδείγματα ταῦτα, τὰ ὁποῖα θὰ ἦτο εὔκολον νὰ πολλαπλασιάσωμεν καὶ δι' ἄλλας ὁμάδας ζῴων ἀπολελιθωμένων, θὰ ἀρκέσωσι νὰ ἐξηγήσωσι, διατί οἱ νεώτεροι παλαιοντολόγοι ἀπηρνήθησαν τὰς μεθόδους ταύτας τὰς κατὰ προσέγγισιν, αἵτινες ὁδηγοῦσιν ἡμᾶς σχεδὸν μοιραίως εἰς φανταστικὴν ἐξέλιξιν»(³).

ΛΑΪΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΓΡΑΦΗΝ

Η ΚΑΘΙΕΡΩΣΙΣ ΤΟΥ ΑΑΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΙΩΝ ΤΟΥ

Ἡ τελεταῖς διὰ τὴν καθιέρωσιν τοῦ Ἀαρὼν καὶ τῶν παιδιῶν του δὲν θὰ διαρκοῦσαν μόνον μίαν ἡμέραν· θὰ παρετείνοντο ἐπὶ ἑπτὰ ὁλοκλήρους ἡμέρας. Καὶ ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας συνεχεῖς ἦταν ὑποχρεωμένος ὁ Ἀαρών, ἢ ἐκεῖνος ποὺ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀαρὼν θὰ ἤρχετο νὰ τὸν διαδεχθῇ, νὰ φορῇ τὴν ἀρχιερατικήν του στολὴν καὶ νὰ λειτουργῇ εἰς τὸ θυσιαστήριον, προσφέροντας κάθε ἡμέραν ἀπὸ αὐταῖς ἀπὸ ἕνα μοσχάριον ὡς θυσίαν περὶ ἁμαρτίας.

Τί ἐσκόπευε μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν νὰ διδάξῃ ὁ Θεὸς τὸν Ἀαρὼν καὶ τοὺς διαδόχους του, δὲν εἶνε δύσκολον νὰ τὸ καταλάβῃς, ἀδελφέ μου. Ἐσκόπευε πρῶτα πρῶτα νὰ τὸν ξεχωρίσῃ κάμποσαις ἡμέραις ἀπὸ κάθε οἰκογενειακήν του φροντίδα καὶ ὑπόθεσιν καὶ νὰ τὸν βοηθήσῃ ὥστε νὰ στρέψῃ τὴν προσοχή του ὁλόκληρη εἰς τὰ νέα του καθήκοντα, τὰ ὁποῖα ἀνελάμβανεν. Ἤθελε νὰ τὸν κάμῃ νὰ καταλάβῃ καλά, ὅτι ἄρχιζε μία νέα περίοδος τῆς ζωῆς του, εἰς τὴν ὁποίαν περισσότερον ἀπὸ προτήτερα ἔπρεπε νὰ θυμᾶται τὸν Θεὸν καὶ νὰ εἶνε ἀφωσιωμένος εἰς τὸν Θεόν. Καὶ κάτι τέτοιο θὰ ἤθελεν ὁ Θεὸς καὶ ἀπὸ τοὺς νέους λειτουργοὺς τῆς χάριτος, οἱ ὁποῖοι ἀναλαμβάνουν νὰ Τὸν ὑπηρετήσουν εἰς τὸ θυσιαστήριον τῆς Καινῆς Του Διαθήκης. Ἐσκέφθης, νεαρὲ

---

(2) Πρβλ. Guibert et Chinchole ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 274 καὶ ἑξῆς.

(3) Depéret μν. ἔργ. σελ. 157 καὶ ἑξῆς.

λεύτα μου, ἢ θεοφιλέστατε ἐψηφισμένε αὐτῆς ἢ ἐκείνης τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως, ποῦ πρόκειται νὰ ἔμβῃς καὶ ποῖον πρόκειται νὰ ὑπηρετήσῃς; Ἐπεριμάζευσες τὸν νοῦν σου καὶ πρὸ τῆς χειροτονίας σου καὶ ὕστερα ἀπὸ αὐτήν, ὥστε νὰ διατεθῇς καταλλήλως διὰ τὰ νέα φοβερὰ βάρη, τὰ ὁποῖα ἀναλαμβάνεις; Ἐξεχώρισες τὸν ἑαυτόν σου διὰ μερικαῖς τοὐλάχιστον ἡμέραις ἀπὸ κάθε ἄλλην φροντίδα καὶ σκέψιν γηΐνην, συμφεροντολογικήν, σαρκικήν, ὥστε νὰ ἀφιερώσῃς ὁλόκληρον τὸ ἐσωτερικόν σου εἰς τὸν Θεὸν καὶ νὰ Τοῦ ζητήσῃς μὲ βαθεῖαν ταπείνωσιν καὶ συντριβὴν νὰ σὲ ἐνισχύσῃ εἰς τοὺς νέους ἀγῶνας καὶ κινδύνους, τοὺς ὁποίους πρόκειται νὰ ἀντιμετωπίσῃς; Ἐξωμολογήθης τῆς ἁμαρτίαις σου προτοῦ νὰ χειροτονηθῇς καὶ ἐξήτασες καλά, ἐὰν οἱ ὦμοί σου ἀντέχουν καὶ εἶνε ἱκανοὶ νὰ βαστάσουν τὰς νέας εὐθύνας; Ἢ μήπως ἔρχεσαι νὰ χειροτονηθῇς μὲ τῆς διαθέσεις τοῦ ἐμπόρου, ποὺ ἐκυνηγοῦσε κἄποιαν ἐπικερδῆ ἐπιχείρησιν, τὴν ὁποίαν βλέπει τώρα, ὅτι τὴν κρατεῖ καλὰ εἰς τὰ χέρια του καὶ θὰ τὴν ἐπωφεληθῇ στὰ γεμάτα; Ὦ! ἀδελφέ μου· ὦ! πάτερ μου. «Λῦσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου». Γιατί ὁ τόπος, εἰς τὸν ὁποῖον πατεῖς, «γῆ ἁγία ἐστί». Βλέπεις τὴν λάμψιν καὶ τὴν δόξαν καὶ τὴν λαμπρότητα; Ἀπὸ κάτω ἀπὸ αὐτὴν εἶνε ὁλόκληρον καμίνι. Διότι ὁ Θεὸς εἶνε «πῦρ καταναλίσκον». Ἀλλοίμονον! Ἐὰν δὲν εἶσαι προετοιμασμένος· ἐὰν δὲν εἶσαι καὶ σὺ φῶς καὶ πῦρ, ἐὰν ἀναξίως λαμβάνῃς τὸ ἀξίωμα θὰ καῇς, ταλαίπωρε. Τί θὰ σὲ ὠφελήσουν τὰ χρυσᾶ, τὰ ὁποῖα θὰ φορῇς ἢ τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα θὰ μαζεύῃς;

Ἂς ἔλθωμεν τώρα εἰς τὸν Ἀαρών. Θὰ ἔπρεπε λοιπὸν ὁ Ἀαρὼν κάθε μίαν ἀπὸ τῆς ἡμέραις αὐταῖς νὰ προσφέρῃ καὶ ἀπὸ ἕνα μοσχάριον ὡς θυσίαν περὶ ἁμαρτίας... Καὶ ἐσκόπευε μὲ αὐτὸ ὁ Θεὸς νὰ τοῦ δώσῃ νὰ καταλάβῃ, ὅτι πρέπει πάντοτε νὰ θυμᾶται, ὅτι εἶνε ἁμαρτωλός. Ἐσκόπευε νὰ τὸν διδάξῃ, ὅτι ἡ θυσία τοῦ μοσχαριοῦ δὲν ἦταν ἀρκετή, διὰ νὰ τὸν καθαρίσῃ, καὶ γι' αὐτὸ ἦταν ἀνάγκη νὰ ἐπαναλαμβάνεται. Ἐσκόπευε νὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ συναισθανθῇ, ὅτι μὲ ὁποιανδήποτε θυσίαν καὶ ἂν προσέφερεν εἰς τὸν Θεόν, μίαν προσωρινὴν καὶ ἐξωτερικὴν μόνον καθαρότητα θὰ ἀποκτοῦσεν, ὄχι ὅμως καὶ τὴν βαθυτέραν ἁγνότητα καὶ ἁγιότητα, ποὺ μᾶς δίδει τὸ αἷμα τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Ναί, ἀναγνῶστά μου. Μόνον αὐτὸ τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μᾶς καθαρίζει· μᾶς καθαρίζει γιὰ πάντα· μᾶς καθαρίζει πραγματικὰ καὶ ἀληθινά. Ἀλλὰ γι' αὐτὸ δὲν πρέπει καὶ 'μεῖς νὰ λησμονοῦμεν, πῶς ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μας εἴμεθα ἔνοχοι καὶ πῶς ἂν δὲν εἴχαμεν τὸν Σωτῆρα αὐτόν, θὰ εἴμεθα χαμένοι καὶ κολασμένοι. Δὲν πρέπει νὰ τὸ λησμονοῦμεν. Πρέπει πάντοτε νὰ τὸ ἐνθυμούμεθα. Πρέπει διαρκῶς νὰ τὸ αἰσθανώμεθα. Καὶ πρέπει ὁλόενα καὶ πειὸ κοντὰ νὰ πλησιάζωμεν τὸν Σωτῆρά μας αὐτὸν καὶ ἀκατάπαυστα νὰ Τὸν παρακαλοῦμεν καὶ νὰ Τοῦ ζητῶμεν τὴν χάριν καὶ τὸ ἔλεός Του.

Ὅλοι ὅσοι μελετοῦν τὴν «Ζωὴν» καὶ ὠφελοῦνται ἐξ αὐτῆς, ἔχουν καθῆκον νὰ συνιστῶσιν αὐτὴν καὶ εἰς ἄλλους, συντελοῦντες οὕτω εἰς τὴν εὐρυτέραν διάδοσιν τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν. Τοιαύτη φροντὶς ἀποτελεῖ καὶ τὴν καλλιτέραν ἀντίδρασιν ἐναντίον τῆς ἐξαπλώσεως τῶν ἀνηθίκων ἀναγνωσμάτων.

Ἀρχιμ. † ΕΥΣΕΒΙΟΥ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

11. «Οὓς δεῖ ἐπιστομίζειν, οἵτινες ὅλους οἴκους ἀνατρέπουσι διδάσκοντες ἃ μὴ δεῖ αἰσχροῦ κέρδους χάριν».

Τοὺς ὁποίους πρέπει ὁ ἐπίσκοπος νὰ ἀποστομώνῃ, οἱ ὁποῖοι ὁλοκλήρους οἰκογενείας ἀναστατώνουν καὶ ἀναποδογυρίζουν διδάσκοντες ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα δὲν πρέπει, χάριν αἰσχροῦ κέρδους.

«Ἐπιστομίζειν». Νὰ ἀναιρῇ τὰς ψευδεῖς διδασκαλίας των διὰ τόσων ἰσχυρῶν ἐπιχειρημάτων, ὥστε νὰ ἀναγκάζῃ αὐτοὺς ὅπως σιωπήσουν. «Ἐλέγχειν σφοδρῶς, ὥστε ἐπικλείειν αὐτοῖς τὰ στόματα» (Θεοφ.). «Μήτε λαλεῖν ἐᾷν ἐκ τῆς τῶν ἐλέγχων ἰσχύος» (Οἰκ.).

«ὅλους οἴκους». Ἐν τῷ οἴκῳ πρὸ παντὸς πρέπει νὰ ἐπικρατῇ ἡ τάξις καὶ ἡ πειθαρχία καὶ ἡ ἁρμονικὴ συμβίωσις τῶν μελῶν. Ἀλλ' αὐτοὶ εἰσχωροῦντες εἰς τὰς οἰκογενείας **«ἀνατρέπουσιν»** αὐτάς. «Διαφθείρουσι» (Ζυγ.) τοὺς οἴκους τούτους. Ἢ ἀναποδογυρίζουν τὴν εἰρήνην καὶ ἁρμονίαν τῶν οἴκων τούτων, προσηλυτίζοντες μέλη τινὰ ἐξ αὐτῶν καὶ διχάζοντες οὕτω ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειαν.

«αἰσχροῦ κέρδους χάριν». Τὸ ἐλατήριον τὸ κινοῦν τοὺς ἀπατεῶνας τούτους εἶνε τὸ αἰσχρὸν κέρδος. «Ἵνα προφάσει τοῦ διδάσκειν συλλέγωσι χρήματα» (Ζυγ.). Ἐπιδιώκουν νὰ ἐκμεταλλευθῶσι τοὺς ὑπ' αὐτῶν ἀπατωμένους. Πρβλ. Α' Τιμοθ. στ' 5 καὶ Β' Κορινθ. ιβ' 14—18.

12. «Εἶπέ τις ἐξ αὐτῶν ἴδιος αὐτῶν προφήτης· Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί».

Εἶπε κἄποιος ἀπὸ αὐτούς, τὸν ὁποῖον αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἀναγνωρίζουν ὡς προφήτην των· Οἱ Κρῆτες εἶνε πάντοτε ψεῦσται, κακὰ θηρία, ἄνθρωποι ποὺ θέλουν νὰ τρώγουν πολὺ χωρὶς νὰ ἐργάζωνται.

«ἐξ αὐτῶν». Προερχόμενος ἀπὸ αὐτούς· ἕνας ἀπὸ αὐτούς, ὁ ὁποῖος λοιπὸν τοὺς ἐγνώριζε καλά. «Οὐχ ὅτι ἀληθεύουσιν οἱ μάντεις, ἀλλ' ἀπὸ τῶν οἰκείων στομάτων αὐτοὺς ἐλέγχει» (Οἰκ.).

«ἴδιος αὐτῶν προφήτης». Τὸν ὁποῖον ἔχουν ὡς ἰδιόν των προφήτην καὶ συνεπῶς αὐτοὶ οἱ ἴδιοι θεωροῦν ὡς ἀξιόπιστον. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν τοιοῦτος εἶνε ὁ Κρὴς αὐτός, δύναμαι καὶ ἐγὼ νὰ παραθέσω μίαν μαρτυρίαν του, χωρὶς νὰ δύνανται οἱ Κρῆτες νὰ μὲ μεμφθοῦν διὰ αὐτὸ ἢ νὰ μὲ διαψεύσουν.—Πρόκειται περὶ τοῦ Κρητὸς Ἐπιμενίδου, ὁ ὁποῖος ἦν ἦτο μόνον ἱερεύς, ἀλλὰ καὶ προφήτης ἐν Κνωσσῷ τῆς Κρήτης, ζήσας τὸν ἕκτον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα. Τὸ χωρίον, ὅπερ παραθέτει ἐνταῦθα ὁ ἀπόστολος, προέρχεται κατὰ τὸν Ἱερώνυμον ἐκ τοῦ περὶ χρησμῶν ἀπολεσθέντος συγγράμματος τοῦ Ἐπιμενίδου. Ἓν τμῆμα δ' αὐτοῦ ἐπανέλαβε καὶ ὁ μεταγενέστερος τοῦ Ἐπιμενίδου ποιητὴς Καλλίμαχος ἐν τῷ ὕμνῳ του πρὸς τὸν Δία.

«κακὰ θηρία». «Οἷον ἄγρια» (Οἰκ.)· θηρία τὰ ὁποῖα ἐπιφέρουσι κακά. Πιθανῶς ἀποτελεῖ καὶ ὑπαινιγμόν τινα πρὸς τὸν Μινώταυρον. Ἐπιβεβαιοῖ δὲ διὰ τούτου ὁ ἀπόστολος τὸ **«ἀνυπότακτοι»** τοῦ στίχ. 10.

«γαστέρες ἀργαί». «Ἄνθρωποι ἄεργοι, ἐσθίειν ἀλλ' οὐκ ἐργάζεσθαι θέλοντες» (Οἰκ.). Τοῦτο ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸ προηγουμένως λεχθὲν «αἰσχροῦ κέρδους χάριν». Μόνον τὸ **«γαστέρες»** ἑρμηνεύει ὁ Ἡσύχιος «τροφῆς μόνης ἐπιμελούμενοι», γαστρίμαργοι.

13. «Ἡ μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀληθής. Δι' ἣν αἰτίαν ἔλεγχε αὐτοὺς ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει».

Ἡ μαρτυρία αὕτη εἶνε ἀληθής. Διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν ἔλεγχε αὐτοὺς αὐστηρῶς καὶ σκληρῶς διὰ νὰ εἶνε ὑγιεῖς ἐν τῇ πίστει.

«Ἡ μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀληθής». Ὁ ἀπόστολος ἐπιβεβαιοῖ ἐνταῦθα τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἐπιμενίδου. Λέγων δὲ τοῦτο ὁ ἀπόστολος δὲν ἐννοεῖ, ὅτι πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ Κρῆτες εἶνε τοιοῦτοι, ἀλλὰ περιγράφει ἁπλῶς τὸν γενικὸν αὐτῶν χαρακτῆρα. Ἡ μαρτυρία «ἡ λέγουσα, ὅτι εἰσὶν οἱ Κρῆτες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ψεῦσται καὶ φάγοι καὶ ἀργοί» (Ζυγ.).

«δι' ἣν αἰτίαν». «Διότι εἰσὶ φιλοψευδεῖς καὶ γαστρίμαργοι καὶ ἀργοί» (Ζυγ.).

«ἀποτόμως». «Σκληρῶς, ἀπαραιτήτως» (Ἡσύχιος). «Ἔλεγχε αὐτοὺς αὐστηρῶς καὶ ἐπιπληκτικῶς» (Ζυγαβ.).

«ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει». Διὰ νὰ μὴ νοσῶσιν ἀλλὰ διὰ νὰ εἶνε ὑγιεῖς εἰς τὴν πίστιν. Διὰ νὰ μὴ παρεισάγωσιν εἰς τὴν πίστιν «μήτε νόθον, μήτε ἀλλότριον, μήτε Ἰουδαϊκόν, μήτε Ἑλληνικόν» (Οἰκ.), ἀλλὰ διατηρῶσι τὴν ἀληθῆ πίστιν ἀνόθευτον.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΛΟΓΟΣ Β'.
ΕΙΣ ΤΟΝ ΛΑΖΑΡΟΝ

2. Ἀλλὰ διὰ ποῖον λόγον ὁ διάβολος παρουσίασε τὴν πονηρὰν αὐτὴν διδασκαλίαν; Ἐπεχείρησε νὰ ὑπονομεύσῃ τὴν δόξαν τῶν μαρτύρων. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ἐκεῖνοι ἀποθνήσκουν μὲ βίαιον θάνατον, ἐπιθυμῶν νὰ διαδώσῃ ἐναντίον αὐτῶν κακὴν ἰδέαν, δι' αὐτὸ τὸ ἔκαμεν. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν δὲν ἠμπόρεσε νὰ ἐπιτύχῃ· διότι ἐξακολουθοῦν οἱ μάρτυρες νὰ ἔχουν τὴν λαμπρότητά των. Κατώρθωσεν ὅμως ἄλλο χειρότερον, τὸ ἑξῆς: μὲ τὰς διδασκαλίας αὐτὰς ἔπεισε τοὺς μάγους ποὺ τὸν ὑπηρετοῦν, νὰ κατασφάζουν τὰ σώματα πολλῶν νέων ἁπλοϊκῶν, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ γίνουν δαίμονες καὶ πάλιν θὰ τοὺς ὑπηρετοῦν. Ἀλλ' αὐτὰ δὲν εἶνε δυνατά· ὄχι. Τί συμβαίνει λοιπόν, λέγει [ὁ μὴ γνωρίζων], ποὺ λέγουν οἱ δαίμονες, «εἶμαι ἡ ψυχὴ τοῦ δεῖνα μοναχοῦ»; Δι' αὐτὸ ἀκριβῶς δὲν τὸ πιστεύω, ἐπειδὴ τὸ λέγουν οἱ δαίμονες. Διότι ἐξαπατοῦν τοὺς ἀκούοντας. Δι' αὐτὸ καὶ ὁ Παῦλος, ἂν καὶ ἔλεγαν τὴν ἀλήθειαν, τοὺς ἀπηγόρευσε νὰ ὁμιλοῦν διὰ νὰ μὴ λάβουν πρόφασιν τὴν ἀλήθειαν καὶ ἀναμίξουν πάλιν τὰ ψεύδη καὶ γίνουν ἀξιόπιστοι. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ἔλεγον, «οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσίν, οἵτινες καταγγέλλουσιν ἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας..... διαπονηθεὶς ὁ Παῦλος καὶ ἐπιστρέψας τῷ πνεύματι» (Πραξ. 16,17,18), ἐπέπληξε τὸν Πύθωνα καὶ τὸν διέταξε νὰ ἐξέλθῃ. Καίτοι τί πονηρὸν ἔλεγεν; «Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσίν» (Αὐτόθι). Ἀλλ' ἐπειδὴ πολλοὶ ἐκ τῶν ἀφελεστέρων δὲν ἠξεύρουν πάντοτε νὰ διακρίνουν τὰ παρὰ τῶν δαιμόνων λεγόμενα, ἅπαξ διὰ παντὸς ἀπέκλεισεν εἰς αὐτοὺς (τοὺς δαίμονας δηλαδὴ) νὰ γίνωνται πιστευτοί. Εἶσαι, τοῦ λέγει, ἐστερημένος πάσης τιμῆς, εἶσαι χωρὶς παρρησίαν, σώπα, βούλωσε τὸ στόμα σου. Δὲν εἶνε ἰδικόν σου ἔργον τὸ κήρυγμα, τὸ ἀξίωμα αὐτὸ εἶνε τῶν ἀποστόλων. Τί ἁρπάζεις αὐτὸ ποὺ δὲν εἶνε ἰδικόν σου; Σώπα· ἔχασες πᾶσαν τιμήν.

Τὸ ἴδιον ἔκαμε καὶ ὁ Χριστός· ὅταν Τοῦ ἔλεγαν οἱ δαίμονες, Σὲ ἠξεύρομεν ποῖος εἶσαι (Μάρκ. 1,24 καὶ Λουκᾶ 4,34), τοὺς ἐπέπληξε μὲ πολλὴν σφοδρότητα, διδάσκων ἡμᾶς νὰ μὴ ὑπακούωμεν ποτὲ εἰς τὸν δαίμονα, ἔστω καὶ ἂν λέγῃ κάτι ὀρθόν. Ἀφοῦ λοιπὸν τὰ ἐμάθαμεν αὐτά, ἂς μὴ πειθώμεθα εἰς τὸν δαίμονα καθόλου, ἀλλὰ καὶ ἂν λέγῃ κάτι τὸ ἀληθές, ἂς τὸν ἀποφεύγωμεν καὶ ἂς τὸν ἀποστρεφώμεθα. Διότι τὰς ἀληθεῖς καὶ σωτηριώδεις διδασκαλίας δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μάθωμεν ἀπὸ τοὺς δαίμονας, ἀλλὰ θὰ τὰς μάθωμεν μὲ ἀκρίβειαν ἀπὸ τὴν θείαν Γραφήν. Ὅτι δὲ δὲν εἶνε δυνατὸν ἡ ψυχή, ποὺ ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ σῶμα νὰ ὑπαχθῇ ὑπὸ τὴν τυραννικὴν ἐξουσίαν τῶν δαιμόνων, ἄκουσε τί λέγει ὁ Παῦλος· «ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας» (Ρωμ. 6, 7), δηλαδὴ δὲν ἁμαρτάνει πλέον. Διότι, ἐὰν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς, ποὺ ἡ ψυχὴ κατοικεῖ μέσα εἰς τὸ σῶμα, δὲν θὰ ἠμπορέσῃ ὁ διάβολος νὰ μεταχειρισθῇ βίαν, εἶνε πολὺ φανερὸν ὅτι δὲν θὰ ἠμπορέσῃ οὐδὲ ὅταν ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τὸ σῶμα.

Ἀλλὰ λέγει [ὁ μὴ γνωρίζων]· πῶς λοιπὸν ἁμαρτάνουν [αἱ ψυχαί], ἀφοῦ δὲν ἐξαναγκάζονται; Ἑκουσίως καὶ θελληματικῶς παραδίδονται, ὄχι ἐξαναγκαζόμεναι οὔτε ἐκβιαζόμεναι. Καὶ τοῦτο ἀπέδειξαν ὅλοι ὅσοι ἐφάνησαν ἀνώτεροι τῶν ἐπινοήσεων τοῦ διαβόλου. Τὸν Ἰὼβ ἐπὶ παραδείγματι, ἂν καὶ τὸν ἀνεκάτεψε μὲ ἀναρίθμητα κακά, δὲν κατώρθωσε νὰ τὸν πείσῃ νὰ βγάλῃ ἀπὸ τὸ στόμα του κάποιον λόγον βλάσφημον. Ἐκ τούτου γίνεται φανερόν, ὅτι ἀπὸ ἡμᾶς ἐξαρτᾶται νὰ ὑπακούωμεν καὶ νὰ μὴ ὑπακούωμεν εἰς τὰς συμβουλὰς ἐκείνου, καὶ δὲν παθαίνομεν κανένα ἐξαναγκασμόν, οὐδὲ τυραννικὴν βίαν· ὄχι δὲ μόνον ἐξ ὅσων εἴπομεν ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν παροῦσαν παραβολὴν γίνεται πολὺ φανερόν, ὅτι ὅταν αἱ ψυχαὶ ἐξέλθουν ἀπὸ τὸ σῶμα, δὲν παραμένουν πλέον ἐδῶ, ἀλλ' ἀμέσως ὁδηγοῦνται μακράν· καὶ ἄκουσε πῶς. «Ἐγένετο», λέγει, «ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων». Δὲν ὁδηγοῦνται δὲ ἐκεῖ μόνον αἱ ψυχαὶ τῶν δικαίων ἀλλὰ καὶ ἐκείνων ποὺ ζοῦν εἰς τὴν πονηρίαν. Καὶ τοῦτο δὲ πάλιν γίνεται φανερὸν ἀπὸ ἄλλον πλούσιον [τὸν ἄφρονα δηλαδὴ καὶ πλεονέκτην πλούσιον]. Ἐπειδὴ εἶχαν εὐφορήσει τὰ χωράφια του, εἶπε μέσα του: «Τί ποιήσω.....καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω» (Λουκ. 12, 17—18). Δὲν ὑπάρχει τίποτε ἀθλιώτερον ἀπὸ μίαν τοιαύτην σκέψιν καὶ ἀπόφασιν. Πράγματι ἐκρήμνισε τὰς ἀποθήκας του. Διότι ἀποθῆκαι ἀσφαλεῖς δὲν εἶνε οἱ τοῖχοι, ἀλλ' αἱ κοιλίαι τῶν πτωχῶν· ἐκεῖνος δέ, ἀφῆκεν αὐτὰς καὶ ἠσχολεῖτο μὲ τοὺς τοίχους. Τί τοῦ εἶπε λοιπὸν ὁ Θεός; «Ἄφρον, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ» (Λουκ. 12, 20).

Καὶ πρόσεξε νὰ ἴδῃς· ἐδῶ μὲν λέγει [περὶ τῆς ψυχῆς τοῦ Λαζάρου) «ἀπενεχθῆναι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων», ἐκεῖ δὲ [περὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ἄφρονος πλουσίου], «ἀπαιτοῦσι». Καὶ τοῦτον μὲν [τὸν ἄφρονα δηλαδὴ πλούσιον] τὸν ἐπῆραν ὡσὰν νὰ ἦτο δέσμιος καὶ ὑπόδικος, ἐκεῖνον δὲ [δηλ. τὸν Λάζαρον] τὸν συνώδευον ὡσὰν νὰ ἦτο νικητής. Καὶ ὅπως ἀκριβῶς εἰς τὴν παλαίστραν, ὅταν λάβῃ κανεὶς πολλὰ τραύματα καὶ εἶνε καταματωμένος, ἔπειτα, ὅταν φορέσῃ εἰς τὸ κεφάλι τὸν στέφανον τοῦ νικητοῦ, ὅσοι στέκονται πρὸ τῆς παλαίστρας τὸν ὑποδέχονται μὲ πολλὰς ἐπευφημίας καὶ τὸν ὁδηγοῦν εἰς τὸ σπίτι του ἐπικροτοῦντες, ἐπαινοῦντες, θαυμάζοντες, οὕτω πως καὶ τὸν Λάζαρον τότε οἱ ἄγγελοι τὸν ὡδήγουν. Ἐκείνου δὲ [τοῦ ἄφρονος πλουσίου] ἐζήτουν ἐπιμόνως τὴν ψυχὴν φοβεραὶ δυνάμεις, ποὺ ἐστάλησαν ἴσως ἐπίτηδες· διότι δὲν ἀναχωρεῖ πρὸς ἐκείνην τὴν ζωὴν ἡ ψυχὴ μόνη της, ἐπειδὴ καὶ δὲν εἶνε τοῦτο δυνατόν. Διότι ἐὰν ἔχωμεν ἀνάγκην ὁδηγοῦ, ὅταν πρόκηται νὰ μεταβῶμεν ἀπὸ μίαν πόλιν εἰς ἄλλην, πολὺ περισσότερον ὅταν ἡ ψυχὴ ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τὸ σῶμα καὶ μεταβαίνῃ εἰς τὴν μέλλουσαν ζωήν, θὰ ἔχῃ ἀνάγκην καταλλήλων ὁδηγῶν. Διὰ τοῦτο πολλάκις δυσκολεύεται καὶ ἀναβάλλει, καὶ εἰσχωρεῖ εἰς τὸ βάθος κάτω, καὶ φοβεῖται καὶ φρίττει, προκειμένου νὰ ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τὸ σῶμα. Διότι πάντοτε μὲν μᾶς κεντᾷ ἡ συναίσθησις τῶν ἁμαρτημάτων μας, πρὸ πάντων δὲ κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν, ποὺ πρόκειται νὰ φύγωμεν ἀπ' ἐδῶ καὶ νὰ μεταβῶμεν ἐκεῖ, ὅπου θὰ μᾶς ζητηθοῦν εὐθῦναι, καὶ ὅπου εἶνε τὸ φοβερὸν δικαστήριον. Τότε εἴτε ἅρπαξε κανεὶς [τὰ ξένα πράγματα], εἴτε ἔδειξε πλεονεξίαν, εἴτε ἔβλαψε κανένα, εἴτε ἔγινεν ἐχθρὸς κανενὸς ἀδίκως, εἴτε ἔπραξεν ἄλλο ὁποιονδήποτε κακόν, ὅλον τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτημάτων ἀνανεώνεται τότε καὶ παρουσιάζεται ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτια του καὶ κεντᾷ τὴν διάνοιαν. Καὶ ὅπως οἱ φυλακισμένοι, πάντοτε μὲν εἶνε κατηφεῖς καὶ λυπημένοι, πρὸ πάντων ὅμως κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην κατὰ τὴν ὁποίαν πρόκειται νὰ ἐξαχθοῦν καὶ νὰ ὁδηγηθοῦν εἰς αὐτὰς τὰς θύρας τοῦ δικαστηρίου καὶ νὰ σταθοῦν πρὸ τῶν κιγκλίδων καὶ νὰ ἀκούουν τὴν φωνὴν τοῦ δικαστοῦ, τότε παγώνουν ἀπὸ τὸν φόβον καὶ δὲν εὑρίσκονται εἰς καλυτέραν κατάστασιν ἀπὸ τοὺς νεκρούς, οὕτω πως καὶ ἡ ψυχή· καὶ ὅταν βέβαια πράττῃ τὴν ἁμαρτίαν, στενοχωρεῖται καὶ θλίβεται, ἀλλὰ πολὺ περισσότερον, ὅταν ἀποσπασθῇ ἀπὸ τὴν γῆν καὶ πρόκειται νὰ ὁδηγηθῇ ἐκεῖ.

ΚΥΡΙΑΚΗ 14 ΙΟΥΛΙΟΥ

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. ἁγ. Πατέρων, Ματθ. ε' 14—19)

Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 15.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ. ἁγ. Πατέρων, Τίτ. γ' 8—15)

Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 634.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Δὲν ἐπιτρέπεται ἀμφιβολία.

Ἀφοῦ ὑπενθύμισεν ὁ ἀπόστολος Παῦλος πρὸς τὸν μαθητήν του Τίτον ὅτι ἡ σωτηρία παρέχεται διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι ἐπιφυλάσσεται μακαρία καὶ αἰώνιος ζωὴ εἰς ἐκείνους ποὺ θὰ τηρήσουν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἐπρόσθεσεν ἔπειτα ὅτι εἶνε «πιστὸς ὁ λόγος». Διδάσκει δηλαδὴ ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἔχωμεν καμμίαν ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἀλλὰ μὲ ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην νὰ παραδεχώμεθα ὡς κατὰ πάντα ἀληθινοὺς καὶ ἀξιοπίστους τοὺς λόγους τούτους, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν τὴν βάσιν τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας.

Διότι, ἁπλούστατα, τὴν διαβεβαίωσιν ταύτην δὲν τὴν κάμνει ἄνθρωπος, ἀλλ' Αὐτὸς ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Υἱοῦ Του. Αὐτὸς δὲν μᾶς ἀφῆκεν εἰς τὸ σκότος καὶ τὴν ἄγνοιαν, τὰ ὁποῖα εἶχε φέρει εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ἡ ἁμαρτία καὶ ὁ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ χωρισμός, ἀλλά, καθὼς λέγει εἰς ἄλλην ἐπιστολήν του ὁ ἀπόστολος Παῦλος, «ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν Υἱῷ». Αὐτὸς μᾶς βεβαιώνει κατὰ τὸν πλέον ρητὸν καὶ κατηγορηματικὸν τρόπον ὅτι τὴν σωτηρίαν μας τὴν ἐξασφαλίζομεν μόνον διὰ τῆς πίστεως εἰς τὸν Σωτῆρα Χριστὸν καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς εἰς τὸν νόμον Του.

Πῶς, λοιπόν, εἶνε ἐπιτετραμμένον ν' ἀμφιβάλλωμεν; Δικαιολογεῖται ἡ παραμικρὰ ἀμφιβολία καὶ δισταγμὸς ἐκεῖ ὅπου ὁμιλεῖ καὶ διαβεβαιώνει ὁ Θεός; Ἐὰν δὲν ἐπιτρέπεται ν' ἀμφισβητήσωμεν τοὺς λόγους ἀνθρώπων, τῶν ὁποίων εἶνε γνωστὴ ἡ φιλαλήθεια καὶ ἡ εἰλικρίνεια, πολὺ περισσότερον δὲν δικαιολογεῖται ἡ δυσπιστία καὶ ἀμφιβολία εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὁποῖος εἶνε ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ πηγὴ τῆς ἀληθείας.

Ἄλλως τε, ἡ διαβεβαίωσις αὕτη τοῦ Θεοῦ ἀποβλέπει ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ ἰδικόν μας συμφέρον, καὶ διὰ τοῦτο εἶνε ἀπολύτως ἀληθής. Ἐὰν μᾶς ἐζήτει ὁ Θεὸς νὰ κάμωμεν κάτι τι, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο Αὐτὸς νὰ ὠφεληθῇ, θὰ ἠμπορούσαμεν ἴσως νὰ διστάσωμεν πρὸς στιγμήν. Ἀλλά, μὲ ὅσα βεβαιώνει καὶ ὑπόσχεται ὁ Θεός, Αὐτὸς μὲν τίποτε ἀπὸ ἡμᾶς δὲν πρόκειται νὰ ὠφεληθῇ, ἀλλὰ μόνον ἡμεῖς ἔχομεν νὰ κερδίσωμεν καὶ εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν. Διατί λοιπὸν ν' ἀμφιβάλλωμεν εἰς τοὺς λόγους Του;

Μακρὰν λοιπὸν ἀφ' ἡμῶν πᾶσα ἀμφιβολία. Ἀφοῦ ὁ Θεὸς βεβαιώνει καὶ ἀφοῦ ὅσα λέγει ἀποβλέπουν εἰς τὸ συμφέρον μας, πρέπει νὰ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι εἶνε «πιστὸς ὁ λόγος».

Τὰ καλὰ ἔργα.

Διὰ τοὺς πιστεύοντας εἰς τὸν Θεόν, θεωρεῖ ἀπαραίτητον ὁ ἀπόστολος Παῦλος τὸ νὰ ἐργάζωνται ἔργα καλὰ καὶ ἐνάρετα, καὶ μάλιστα νὰ πρωτοστατοῦν εἰς αὐτά. Δι' αὐτό, γράφει, ὅτι πρέπει «νὰ φροντίζωσι καλῶν ἔργων προΐστασθαι οἱ πεπιστευκότες τῷ Θεῷ». Τόσην δὲ σημασίαν δίδει εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, ὥστε προσθέτει κατωτέρω, ὅτι καταντοῦν νὰ εἶνε ἄκαρποι ἐκεῖνοι ποὺ δὲν ἔχουν νὰ παρουσιάσουν ἔργα καλὰ καὶ βίον ἀρετῆς, ὁμοιάζοντες ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς πρὸς τὸ δένδρον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον φαίνεται μὲν καλὸν ἀπὸ μακράν, ἀλλὰ δὲν παράγει καρπούς.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ,,

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ..... ΔΡΑΧ. 20
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΣΕΛ. 4 ἢ ΔΟΛ. 1

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ πρὸς κ. ΙΩΑΝ. Κ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ Ἱπποκράτους 189

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

Πράγματι! Ἐὰν ἡ πίστις μας πρὸς τὸν Θεὸν εἶνε ἀληθὴς καὶ γνησία, τὴν ἐκδήλωσίν της πρέπει νὰ τὴν ἔχῃ εἰς ἀγαθὰ ἔργα, εἰς ζωὴν ἐνάρετον, εἰς πράξεις καλὰς καὶ θαρέστους. Αὐτὰ εἶνε ἡ βεβαιοτέρα ἀπόδειξις, ὅτι εἰς τὴν ψυχήν μας ὑπάρχει πίστις πραγματικὴ καὶ ζωντανή. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ἐὰν λέγωμεν ὅτι πιστεύομεν, ἀλλ' ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος δὲν ἔχωμεν νὰ παρουσιάσωμεν ὡς καρποὺς τῆς πίστεως ἔργα τίμια καὶ πράξεις ἀγαθάς, τότε ἐφαρμόζεται καὶ εἰς ἡμᾶς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ὅτι «ἡ πίστις, ἐὰν μὴ ἔργα ἔχῃ, νεκρά ἐστι καθ' ἑαυτήν». Εἴμεθα, λοιπόν, καὶ ἡμεῖς νεκροὶ πνευματικῶς, ἐὰν ἀρκούμεθα εἰς μίαν ἁπλῆν καὶ θεωρητικὴν πίστιν, ἐνῷ τὰ ἔργα μας εἶνε ἀσυμβίβαστα πρὸς ὅσα διατάσσει διὰ τοῦ Εὐαγγελίου ὁ Θεός.

Ἐκτὸς τούτου, τὰ «καλὰ ἔργα» εἶνε σπουδαιότατον μέσον, διὰ τοῦ ὁποίου οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι πιστεύουν εἰς τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ὁδηγοῦνται εἰς τὴν σωτηρίαν. Αὐτὰ εἶνε τὸ ἰσχυρότερον ἐπιχείρημα, τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει ἐμπράκτως καὶ πείθει τοὺς ἀνθρώπους ποὺ εἶνε μακρὰν τοῦ Χριστοῦ ἀλλ' ἔχουν καλὰς διαθέσεις, ὅτι ὀφείλουν ν' ἀκολουθήσουν καὶ αὐτοὶ τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν, ὑπὸ τὴν ἐμπνευσιν τῆς ὁποίας οἱ ἀληθεῖς χριστιανοὶ παρουσιάζουν ἔργα ἀρετῆς καὶ ἁγιότητος. Ἐνῷ, ἀντιθέτως, ἡ ζωὴ τῶν Χριστιανῶν ἡ ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, δίδει τὸ δικαίωμα νὰ λέγουν «αὐτοὶ λοιπὸν εἶνε οἱ χριστιανοί; καὶ αὐτὰ διδάσκει τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον πιστεύουν;».

Ἂς προσέξωμεν, λοιπόν, εἰς τὸ ζήτημα αὐτό. Μὴ ἀπατῶμεν τὸν ἑαυτόν μας καὶ ἂς μὴ ἀναπαυώμεθα μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι ἡμεῖς πιστεύομεν. Τὴν πίστιν μας πρέπει νὰ τὴν συνοδεύῃ βίος ἐνάρετος. Καὶ οἱ ἀληθινοὶ χριστιανοὶ ὀφείλουν νὰ «περισσεύουν εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν».

Ὅταν ἐπιμένωμεν εἰς τὴν γνώμην μας.

Κατ' ἐπανάληψιν ὁ ἐπίσκοπος τῆς Κρήτης Τίτος εἶχε συμβουλεύσει τοὺς αἱρετικοὺς ν' ἀφίσουν τὰς πεπλανημένας ἰδέας των καὶ νὰ συμφωνήσουν μὲ τὴν διδασκαλίαν τῆς ὅλης Ἐκκλησίας. Ἐκεῖνοι ὅμως ἐπέμενον εἰς τὰς ἰδικάς των ἀντιλήψεις. Ὁ ἐγωϊσμὸς τοὺς εἶχε σκοτίσει τόσον πολύ, ὥστε δὲν ἐσκέπτοντο ὅτι ὁ Τίτος εἶχεν ἐγκατασταθῆ ἐπίσκοπος ὑπὸ τοῦ θεοπνεύστου ἀποστόλου Παύλου καὶ ὅτι μὲ τὴν ἐπιμονήν των τίθενται ἀντιμέτωποι πρὸς τὴν ὅλην Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ.

Διὰ τοῦτο ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφει εἰς τὸν Τίτον: «αἱρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ πρώτην καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος καὶ ἁμαρτάνει ὢν αὐτοκατάκριτος». Διδάσκει, δηλαδή, ὅτι κατόπιν τῆς τοιαύτης ἐπιμονῆς εἰς τὴν γνώμην των οἱ αἱρετικοὶ ἦσαν ἀνάξιοι ἄλλων συμβουλῶν καὶ ὅτι ἕνεκα τοῦ ἐγωϊσμοῦ των θελληματικῶς πλέον περιφρονοῦν τὴν ἀλήθειαν καὶ καταντοῦν εἰς διαστροφὴν καὶ καταδίκην. Ἐφ' ὅσον δὲν ἤθελον ν' ἀκούσουν τοὺς ἄλλους καὶ ἐπέμενον εἰς τὰς ἀντιλήψεις των, αὐτοὶ οἱ ἴδιοι μὲ τὴν διαγωγήν των ἔβλαπτον τὸν ἑαυτόν των.

Ἀλλ' ἡ ἐπιμονὴ τῶν αἱρετικῶν εἰς τὰς πεπλανημένας γνώμας των, μᾶς ὑπενθυμίζει τὴν ἐπ[illegible] τὴν ὁποίαν πολὺ συχνὰ ἀπαντῶμεν καὶ εἰς ἄλλα ζητήματα. Διότι, δυστυχῶς, ὁ ἐγωϊσμὸς κάμνει τὸν ἄνθρωπον νὰ νομίζῃ ὅτι αἱ ἰδικαί του γνῶμαι εἶνε αἱ μόναι ὀρθαὶ καὶ ἀσφαλεῖς καὶ δὲν ἔχουν ἀνάγκην ἀναθεωρήσεως καὶ ὅτι ἡ πλάνη καὶ τὸ ἄδικον εἶνε μὲ τὸ μέρος τῶν ἄλλων. Δι' αὐτὸ βλέπομεν ἀνθρώπους ποὺ δὲν θέλουν ν' ἀκούσουν ἀντίθετον γνώμην, ἀλλ' ἐπιμένουν πάντοτε εἰς τὴν ἰδικήν των, ἐνῷ οἱ ἄλλοι ποὺ ἔχουν διαφορετικὴν γνώμην εἶνε μεγαλύτεροι ἀπὸ αὐτοὺς ἀξιοσέβαστοι καὶ πεπειραμένοι. «Δὲν ἀκούω κανένα!.... θὰ τὸ κάμω ὅπως τὸ καταλαβαίνω ἐγώ!....», εἶνε ἡ ἀπάντησις τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ἐπιμένουν εἰς τὴν γνώμην των.

Τοιαύτη ὅμως ἐπιμονή, χωρὶς ἄλλο θὰ ἔχῃ ὀλέθρια ἀποτελέσματα δι' ἐκεῖνον ποὺ τὴν ἔχει. Διότι καὶ ὁ Θεὸς ἐγκαταλείπει τὸν ἐγωϊστὴν καὶ δὲν τοῦ δίδει τὸν φωτισμόν Του, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄνθρωποι τὸν ἀηδιάζουν καὶ παύουν νὰ τοῦ ὑποδεικνύουν τὸ ὀρθόν. Ἀλλὰ τοῦτο ἀναμφιβόλως εἶνε ζημία μεγάλη δι' αὐτόν. Διότι κάθε ἄνθρωπος, καὶ ὁ πλέον σοφὸς καὶ ἐπιδέξιος, ἔχει πάντοτε ἀνάγκην καὶ τοῦ θείου φωτισμοῦ καὶ τῆς γνώμης τῶν ἄλλων. Χωρὶς δὲ αὐτά, μὲ τὴν πεποίθησιν μόνον εἰς τὴν ἰδικήν του γνώμην, θὰ πίπτῃ εἰς σφάλματα μεγάλα, τὰ ὁποῖα θὰ τὸν βλάπτουν σωματικῶς καὶ ψυχικῶς.

ΠΡΟΣΕΥΧΑΙ

Πρωϊνὴ αἴτησις πρὸς τὸν βασιλέα Θεόν.

(Ἐκ τοῦ ε' ψαλμοῦ).

Παρακαλῶ, Κύριε, νὰ δώσῃς ἀκρόασιν εἰς τὰ λόγια τῆς προσευχῆς μου. Παρακαλῶ νὰ ἀντιληφθῇς τὴν κραυγήν μου, τὴν ὁποίαν Σοῦ προσφέρει ἡ πονοῦσα ψυχή μου, καὶ νὰ προσέξῃς μὲ εὐμένειαν τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου Σύ, ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ μόνος Θεός μου. Διότι πρὸς Σέ, τὸν Θεὸν τὸν ἀληθινόν, θὰ ὑψώσω, Κύριε, τὴν προσευχήν μου. Μόλις σηκωθῶ ἀπὸ τὴν κλίνην μου τὸ πρωΐ, θὰ ἀκούσῃς τὴν φωνήν μου. Τὸ πρωΐ θὰ παρουσιασθῶ ἐνώπιόν Σου ἐν τῇ προσευχῇ· καὶ ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ ρίψῃς βλέμμα συμπαθείας πρὸς ἐμέ, τὸν καταδιωκόμενον ἀπὸ ἐχθροὺς παρανόμους. Διότι Σὺ εἶσαι Θεὸς τῆς δικαιοσύνης καὶ δὲν θέλεις, οὔτε ἀνέχεσαι ποτὲ τὴν ἀνομίαν. Δὲν ἔχει θέσιν πλησίον Σου ἄνθρωπος ποὺ σκέπτεται καὶ ἐνεργεῖ πονηρὰ εἰς βάρος τῶν ἄλλων. Οὔτε εἰμποροῦν νὰ σταθοῦν ἐμπρὸς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς Σου ὅσοι καταπατοῦν καὶ παραβαίνουν τὸν νόμον Σου. Δὲν ἀγαπᾷς, ἀλλὰ ἀποστρέφεσαι ἐκείνους ποὺ πράττουν ἔργα ἁμαρτωλὰ καὶ παράνομα. Ὅλους ἐκείνους, ποὺ λέγουν ἐν γνώσει τὸ ψεῦδος πρὸς βλάβην καὶ ὄλεθρον τοῦ πλησίον, θὰ παραδώσῃς εἰς τὴν καταδίκην καὶ τὴν ἀπώλειαν. Ἄνθρωπον μοχθηρὸν καὶ δόλιον ποὺ ἐπιβουλεύεται τὴν ζωὴν τοῦ πλησίον καὶ εἶνε ἕτοιμος νὰ φονεύσῃ καὶ νὰ χύσῃ ἀνθρώπινα αἵματα, αὐτὸν ὁ Κύριος τὸν σιχαίνεται καὶ τὸν ἀποστρέφεται.

Ἐγὼ δέ, φωτιζόμενος καὶ ἐνισχυόμενος ἀπὸ τὸ πλούσιον ἔλεός Σου, θὰ εἰσέλθω εἰς τὸν οἶκόν Σου, τὸν τόπον τῆς λατρείας πρὸς Σέ, καὶ εἰς τὸν ναόν Σου τὸν ἅγιον θὰ Σοῦ προσφέρω προσκύνησιν καὶ λατρείαν μὲ εὐλάβειαν καὶ μὲ φόβον.

Καὶ τώρα, Κύριε, ἐπειδὴ οἱ ἐχθροί μου μὲ πολεμοῦν, ἀνάλαβε Σὺ νὰ μὲ καθοδηγήσῃς εἰς τὸν δρόμον τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀρετῆς. Δῶσε νὰ εἶνε εὐθεῖα πάντοτε καὶ σύμφωνος πρὸς τὸ θέλημά Σου καὶ ἀσφαλὴς ἡ ὁδός, τὴν ὁποίαν ἀκολουθῶ. Οὕτω δέ, ὅταν προστατεύῃς τὸν ἀδικούμενον καὶ τιμωρῇς τὸ κακόν, θὰ χαίρουν καὶ θὰ εὐφραίνωνται ὅλοι ὅσοι στηρίζουν τὰς ἐλπίδας των εἰς τὴν ἀγαθὴν πρόνοιάν Σου· θὰ ἔχουν παντοτεινὴν καὶ αἰωνίαν ἀγαλλίασιν· διότι Σύ, ὁ δίκαιος Θεός, θὰ κατοικῇς ἐν μέσῳ αὐ-

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΩΝ ΔΙΩΓΜΩΝ

ΕΥΝΙΚΗ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

Ἀπὸ τὴν Μαριὰμ εἰς τὸν Ἄππιον, τὸν παλαιόν του φίλον, τὸν μονομάχον, ἡ μετάβασις ἦτο εὔκολος. Ὁ Φοῖβος ηὔχετο νὰ ἔλθῃ εἰς τὰς Ἀθήνας τὴν ἄνοιξιν ὁ αὐτοκράτωρ· διότι ἐπεθύμει πολὺ νὰ παίξῃ πυγμαχίαν, νὰ γυμνάσῃ ἔτσι τὴν δεξιότητά του, ἀφοῦ ἦτο ἀποφασισμένος νὰ κατέλθῃ εἰς τὸν ἀγῶνα, διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν Εὐνίκην μὲ τὴν ἀμοιβὴν τῆς νίκης του.

Ὅταν ἔφθασεν εἰς τὴν ἀγοράν, εἶδε τὸν Ἀρνόβιον νὰ μαζεύῃ ἡσύχως τὰ τρόφιμά του, διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ σπίτι.

—Ἀ! εἶπεν ὁ γέρων μὲ ἐλαφρὸν μειδίαμα, δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ συναγωνισθῶ διὰ νὰ διεκδικήσω στέφανον ἀπὸ κλάδους πεύκης εἰς τοὺς ἰσθμικοὺς ἀγῶνας. Θὰ ἐπιστρέψωμεν λοιπὸν εἰς τὸ σπίτι καὶ θὰ διηγηθῶμεν εἰς τὴν Τρυφῶσαν, ὅτι εὑρῆκες τὴν ἀδελφήν σου.

Ὁ Φοῖβος, ἀναγνωρίζων, ὅτι ὁ τραυματίας ἦτο πολὺ περισσότερον μωλωπισμένος ἀπὸ ὅ,τι ὡμολόγει, συγκατετέθη ἀμέσως εἰς τὴν πρότασιν τοῦ Ἀρνοβίου νὰ φορτώσουν πάλιν τὸν ἡμίονον καὶ νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν ἀγοράν, καίτοι ἡ πώλησις δὲν ὑπῆρξε σημαντικὴ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Καθ' ὁδὸν ἐξέθεσεν εἰς τὸν Ἀρνόβιον τὸ σχέδιον, ποὺ εἶχε καταστρώσει διὰ νὰ ἐξαγοράσῃ τὴν ἀδελφήν του· ὁ γέρων ηὐχαριστήθη πολὺ καὶ ἔδωκε τὴν πλήρη του συγκατάθεσιν.

—Ἔτρεξα εἰς τὴν κονίστραν, εἰς τοὺς ἰσθμικοὺς ἀγῶνας, ὅταν ἤμην νέος, καὶ μολονότι δὲν μὲ ἀπησχόλει ἡ ἀπελευθέρωσις ἀδελφῆς, τὸ δὲ βραβεῖον συνίστατο μόνον εἰς ἕνα στέφανον πεύκης, ἐν τούτοις δὲν ἐλογάριαζα τοὺς κόπους τῆς ἐκγυμνάσεως, ἡ ὁποία ἦτο ἀπαραίτητος διὰ νὰ μὲ καταστήσῃ ἱκανὸν εἰς τὸν συναγωνισμόν.

—Ἐκερδίσατε τὸ βραβεῖον;

—Ὄχι, ποτέ. Διὰ πολλοὺς ἀντιπάλους μόνον ἕνας στέφανος ὑπῆρχε καὶ δὲν ἤμουν τόσον ἰσχυρός, ὥστε νὰ φθάσω πρῶτος εἰς τὸ τέρμα.

—Αἱ προσκαταρκτικαὶ λοιπὸν ἀσκήσεις δὲν σᾶς ἐχρησίμευσαν εἰς τίποτε;

—Ἀντιθέτως· ἔμαθα νὰ ὑποτάσσω τὸ σῶμά μου καὶ νὰ ὑποφέρω τὴν κούρασιν καὶ τὴν πεῖναν. Πρέπει καὶ σὺ νὰ κάμῃς τὸ ἴδιον, διὰ νὰ λάβῃς μέρος εἰς αὐτὸ τὸ ρωμαϊκὸν ἀγώνισμα, ἐὰν θέλῃς νὰ λάβῃς τὸ βραβεῖον.

—Πρέπει καὶ θέλω νὰ λάβω τὸ βραβεῖον. Πρέπει ἡ Εὐνίκη ν' ἀπελευθερωθῇ καὶ μόνον ἐγὼ εἰμπορῶ νὰ τῆς ἐξαγοράσω τὴν ἐλευθερίαν της.

Ὀλίγας ἡμέρας πρότερον θὰ ἐγονάτιζαν πρὸ τοῦ ναοῦ τῆς Τύχης, διὰ νὰ ζητήσουν τὴν βοήθειαν τῆς θεᾶς, ἀλλ' αἱ διαθέσεις των ἤλλαξαν πλέον. Ὁ Ἀρνόβιος ηὐχήθη ἐπιτυχίαν εἰς τὸν νέον μὲ λόγους, ποὺ ἤρχοντο ἀπὸ τὸ βάθος τῆς καρδιᾶς του· ἔπειτα προσέθεσε:

—Ἔχω ἀνάγκην νὰ ζητήσω συμβουλὴν διὰ νὰ μάθω ἂν πρέπει νὰ παρακαλέσωμεν τὸν Θεὸν νὰ μᾶς βοηθήσῃ, ὅπως ἄλλοτε θὰ ἐπεκαλούμεθα τὴν θεάν μας.

Προφανῶς ὁ Ἀρνόβιος, ὁμιλῶν τοιουτοτρόπως, δὲν κατηγόρει τοὺς ἀγῶνας τῆς κονίστρας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον πολὺ ἐνεθάρρυνε τὸν Φοῖβον· ἀλλὰ τοῦ ἤρεσε νὰ ὁμιλῇ ἐλευθέρως μὲ τὸν νέον διὰ ζητήματα, ποὺ δὲν ἔπαυε νὰ σκέπτεται, καὶ διὰ τὰ ὁποῖα δὲν θὰ ἠμποροῦσε νὰ συζητήσῃ ἐνώπιον τῆς Τρυφώσης.

Ὁ Ἀρνόβιος ἔφθασεν εἰς τὴν κατοικίαν, καὶ εἰς τὸ κατώφλιον τῆς θύρας τὸν ὑπεδέχθη ἡ σύζυγός του. Ἀλλ' ὅταν εἶδε τὸν σύζυγόν της πληγωμένον καὶ τὸ κεφάλι δεμένον μὲ ἐπιδέσμους, ἐτρόμαξε καὶ ὠχρίασε.

—Νά! εἶπεν, εἶνε ἡ ἀρχή!

—Ἡ ἀρχὴ ποίου πράγματος; ἠρώτησεν ὁ Ἀρνόβιος.

—Τῆς ἐκδικήσεως τῶν θεῶν. Ὑπώπτευα, ὅτι τοιαύτη θὰ ἦτο ἡ ἐκδίκησίς των.

—Αἴ! δὲν μοῦ τὴν ἔκαμαν οἱ θεοὶ τὴν πληγὴν αὐτήν, ἀλλ' οἱ Ἰουδαῖοι, εἶπε μειδιῶν ὁ Ἀρνόβιος.

—Ξεύρουν λοιπὸν εἰς τὴν ἀγοράν, ὅτι εἶσαι Ναζωραῖος;

—Ναί, δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι εἶνε γνωστόν· ἀλλ' ἂς μὴ ὁμιλοῦμεν πλέον δι' αὐτά, Τρυφῶσα. Ὁ Φοῖβος, ὁ ὁποῖος θὰ ἔλθῃ, σοῦ φέρει κάποιαν εὐχάριστον εἴδησιν.

Ἡ σύζυγός του δὲν ἔδωκε προσοχὴν εἰς τὰ λόγια αὐτά.

—Ὦ! τί ἐντροπὴ δι' ἐμέ! Νὰ μὴ κατακεραυνώσῃ αὐτὸν τὸν Παῦλον ὁ Ζεύς, προτοῦ ἔλθῃ εἰς τὰς Ἀθήνας! Αὐτὸς ἔρριψε σκοτεινὸν πέπλον ἐπάνω εἰς ὁλόκληρον τὴν ζωήν μου! Τὸ πρῶτον θῦμα ἦτο ἁγνὸν καὶ εὐγενὲς σὰν τὴν Ἥραν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπετάχυνε τὴν ἀπώλειάν του καὶ ἰδοὺ τώρα ὁ Ἀρνόβιός μου, ὁ τιμιώτερος ὀπωροπώλης τῆς ἀγορᾶς, ἐμολύνθη ἀπὸ τὴν ἀθεΐαν!

Ἡ εἴσοδος τοῦ Φοίβου διέκοψε τὴν συζήτησιν.

—Τρυφῶσα, Τρυφῶσα, εὑρῆκα τὴν Εὐνίκην! Ἤλθε σήμερα εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ εἶνε....

Δὲν ἐτελείωσε τὴν φράσιν του. Θὰ ἦτο πράγματι κρῖμα νὰ ἐλαττώσῃ τὴν εὐχαρίστησιν, ποὺ ἠσθάνετο ἡ πτωχὴ γυναῖκα μὲ εἴδησιν δυσάρεστον. Ἀλλ' ἐπάνω εἰς τὴν χαράν της δὲν ἔδωσε προσοχὴν διὰ τὴν ἀποσιώπησιν τοῦ Φοίβου.

—Ἡ Εὐνίκη εὑρέθη ἐπὶ τέλους! ἐπανελάμβανε συνεχῶς.

Καί, προτοῦ κατακλιθῇ, εἶχε καταστρώσει τὸ σχέδιον νὰ μὴ περιμένῃ νὰ τὴν συναντήσῃ τυχαίως εἰς καμμίαν ὁδὸν τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλὰ νὰ παρουσιασθῇ τολμηρῶς εἰς τὴν κατοικίαν της καὶ ζητήσῃ νὰ τὴν ἴδῃ ἔστω καὶ δι' ὀλίγας στιγμάς.

τῶν. Καὶ ὅλοι ὅσοι ἀγαποῦν τὸ ἅγιον Ὄνομά σου, θὰ ἔχουν καύχημα καὶ χαράν των τὴν παρὰ Σοῦ προστασίαν καὶ εὐλογίαν. Διότι Σὺ θὰ προστατεύῃς πάντοτε καὶ θὰ εὐεργετῇς τὸν δίκαιον, ποὺ θέλει νὰ πορεύεται τὸν δρόμον τῶν ἐντολῶν Σου. Ναί, Κύριε, μᾶς περιέβαλες καὶ μᾶς ἐδόξασες μὲ τὸ ἰσχυρὸν ὅπλον τῆς παντοδυνάμου Σου προστασίας, τὴν ὁποίαν ἡ ἀγαθότης Σου ηὐδόκησε καὶ ἠθέλησε νὰ μᾶς δώσῃ.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ,,

		Τιμὴ Δρχ.	Ταχ. Ἔσωτ.
Αἰδ. Κων. Καλλινίκου, πρωτοπρεσβυτέρου. Πρακτικαὶ Ὁμιλίαι εἰς τὰ Κυριακὰ Εὐαγγέλια, ἔκδοσις Β'. Εἶνε 57 τὸν ἀριθμόν, ἀληθινὰ λογοτεχνήματα, ἀνάγνωσμα κατ' ἐξοχὴν διὰ τοὺς λογίους, βοήθημα δὲ σπουδαιότατον διὰ τοὺς ἀσχολουμένους περὶ τὸ κήρυγμα. Σελ. 450 ἐπὶ χάρτου ἐκλεκτοῦ.	ἄδετοι	60	13
	πανόδετοι	80	15
	δερμάτινοι	100	16

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Τὰ θύματα τῶν κομμάτων.

Ἐσημειώσαμεν εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον, ὅτι ἱκανὴ μερὶς τοῦ Τύπου καὶ ἐπαγγελματικαὶ ὀργανώσεις ἐχαρακτήρισαν ὡς ἔργον στοιχειώδους φιλανθρωπίας τὴν ἄρσιν τῶν δημεύσεων ἐκείνων, ποὺ κατεδίκασαν εἰς πεῖναν τὰς οἰκογενείας τῶν καταδικασθέντων διὰ τὸ στασιαστικὸν κίνημα. Διότι εἶναι μὲν τραγικόν, ὅταν ἀξιωματοῦχοι τοῦ Κράτους ἐπαναστατοῦν κατὰ τοῦ Κράτους· ἀλλ' εἶνε ὄχι ὀλιγώτερον τραγικὸν καὶ ὅταν τὸ Κράτος ἐκδικῆται καὶ τιμωρῇ πρὸς ἐξόντωσιν. Πρέπει ὅμως τώρα μὲ τὴν σειρὰν νὰ τονισθῇ, ὅτι εἰς τὴν αὐτὴν ἐξοντωτικὴν ποινὴν ὑποβάλλεται καὶ ἄλλη μερὶς πολιτῶν τοῦ Κράτους, οἱ «ἐκκαθαριζόμενοι» δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ αἱ οἰκογένειαί των. Διότι καὶ αὐτοὶ ὑφίστανται ὅλας τὰς συνεπείας τῆς δημεύσεως, ἐφ' ὅσον ὅλη των ἡ περιουσία ἦτο ὁ μισθός των, τοῦ ὁποίου ἀπολυόμενοι στεροῦνται.

Ξένοι ἡμεῖς πρὸς τὰ κόμματα καὶ τοὺς κομματισμούς, μὴ ἀναγνωρίζοντες ἄλλον ἀρχηγὸν ἀπὸ τὸν Χριστὸν καὶ ἄλλην ἀρχὴν ἀπὸ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἀγάπην, ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ ἐμπνέῃ καὶ νὰ διέπῃ καὶ τὸ Κράτος, ἔξω τῶν ὑπαλληλικῶν θέσεων καὶ ἐπομένως μὴ ἔχοντες ἴδιόν τι συμφέρον, δικαιούμεθα, νομίζομεν, νὰ ὑποδείξωμεν τὴν κοινωνικὴν ἀδικίαν, τὴν διαπραττομένην διὰ τῆς συνεχιζομένης «ἐκκαθαρίσεως» τῶν ὑπαλλήλων. Δὲν ἐννοοῦμεν βεβαίως τοὺς ὑπαλλήλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀνάξιοι τῶν θέσεών των, καὶ τοὺς ὁποίους δὲν ἔπρεπε ν' ἀφίνουν αἱ κατὰ καιροὺς κυβερνήσεις ν' ἀπομυζοῦν τὸν προϋπολογισμὸν καὶ νὰ πλουτίζουν εἰς βάρος τῶν πολιτῶν. Πρόκειται περὶ ἐκείνων, περὶ τῶν ὁποίων ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὡμολόγησεν, ὅτι «λυπεῖται εἰλικρινῶς διὰ τὰς γενομένας ἐκκαθαρίσεις, διότι πράγματι οἱ ὑπάλληλοι ἦσαν ἐκτεθειμένοι εἰς παντοίας ἐπιρροὰς καὶ δυσκολίας». Πρόκειται δηλαδὴ περὶ τῶν θυμάτων τῶν κομμάτων.

Διαιώνισις κακοῦ προηγουμένου.

Θὰ προβληθῇ ἡ εὐλογοφανὴς δικαιολογία: Προηγήθη ἄλλο κόμμα εἰς τὰς ἐκκαθαρίσεις καὶ εἰς τοὺς διορισμοὺς τῶν κομματικῶν φίλων. Ἀλλ' ἐφέρθη ὀρθῶς τὸ κόμμα ἐκεῖνο; Ἐκυβέρνησεν ὡς δικαία κυβέρνησις τοῦ Κράτους ἢ ὡς κόμμα; Καὶ ἂν ἡ τοιαύτη τακτικὴ ἐκείνου χαρακτηρίζεται κακή, πρέπει οἱ διάδοχοί του νὰ τὴν μιμοῦνται; Καὶ ἂν αὔριον οἱ διάδοχοι τῶν σημερινῶν κυβερνητῶν τὴν μιμηθοῦν ἐκ νέου, δὲν θὰ διαιωνίζεται τὸ κακόν; Καὶ δὲν πρέπει λοιπὸν μία Κυβέρνησις νὰ φιλοδοξῇ νὰ θέσῃ τέρμα εἰς μίαν κατάστασιν, ποὺ ἔκαμε τοὺς πολίτας τοῦ αὐτοῦ Κράτους ἀντιμετώπους ἀλλήλων, ἐπιζητοῦντας τὴν εὐκαιρίαν νὰ διαρπάσουν τὴν θέσιν καὶ τὴν περιουσίαν ἀλλήλων;

Δυστυχῶς. Τοιαῦται πράξεις, δοκιμασμέναι καὶ ἀπὸ τὸ παρελθόν, δὲν ἔχουν ἄλλο ἀποτέλεσμα παρὰ νὰ ρίπτουν ἑκάστοτε εἰς τὴν δυστυχίαν χιλιάδας ἀτόμων, νὰ ὀξύνουν τὰ μίση, νὰ προκαλοῦν ἀντεκδικήσεις, νὰ ὠθοῦν τοὺς ἀδικημένους καὶ τοὺς εἰς στέρησιν καὶ πεῖναν καταδικαζομένους πρὸς τὸν κομμουνισμόν. Ἐπομένως οἱ οὕτω πολιτευόμενοι δὲν ἀποδεικνύονται ἀληθινοὶ κυβερνῆται καὶ δίκαιοι προστάται τῶν πολιτῶν τοῦ Κράτους, ἀλλ' ἐχθροὶ τοῦ Κράτους.

Ὁ ἀπολογισμὸς τῶν Κατηχητικῶν.

Ὁ ἐτήσιος ἀπολογισμὸς περὶ τῆς κινήσεως τῶν Ἐκκλησ. Κατηχητικῶν Σχολείων κατὰ τὸ λῆξαν σχολικὸν ἔτος παρουσιάζει ἀποτελέσματα ἀξιόλογα. Ἔκθεσις ὑποβληθεῖσα εἰς τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ἀναφέρει ὅτι, ἐκτὸς ἄλλων ὑπὸ διαφόρους διευθύνσεις Κατηχ. Σχολείων, ὑπὸ μόνην τὴν ὀργάνωσιν καὶ διεύθυνσιν τῆς Ἀδελφότητος «Ζωὴ» ἐλειτούργησαν ἐφέτος καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα, ἀντὶ τῶν 241 περυσινῶν, 328 τοιαῦτα Σχολεῖα, ἐξ ὧν 277 Κατώτερα, 39 Μέσα καὶ 12 Ἀνώτερα. Ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν ἐγγραφέντων εἰς ταῦτα μαθητῶν ἀνῆλθεν εἰς 28855, ἐξ ὧν ἐφοίτησαν τακτικῶς 50—70%.

Ἡ ἔκθεσις διαπιστώνει τὸ εὐχάριστον γεγονὸς ὅτι, παρὰ τὰς σημειωθείσας ἐνιαχοῦ ἀντιδράσεις, φανερὰς ἢ ὑπούλους, τὰ Κατηχητ. Σχολεῖα ἔτυχον τῆς πατρικῆς προστασίας τῶν οἰκείων Ἱεραρχῶν καὶ τῆς θερμῆς συνδρομῆς θρησκευτικῶν Συλλόγων καὶ ὀργανώσεων, ὧν πολλαὶ διατηροῦσιν ἱεροκήρυκα ἐκτελοῦντα καὶ χρέη ὀργανωτοῦ καὶ διδασκάλου εἰς Κατηχ. Σχολεῖα. Τὰ διαχθέντα μαθήματα εἶλκυσαν πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν μαθητῶν. Ἰδιαιτέρως ἐξαίρει ἡ ἔκθεσις τὴν ὀργανωθεῖσαν ἐξομολόγησιν τῶν μαθητῶν, ἥτις καὶ ἀπέδειξεν ἅπαξ τὴν μεγίστην παιδαγωγικὴν καὶ ἠθοπλαστικὴν δύναμιν τοῦ Μυστηρίου τούτου.

Αἱ ἐνδείξεις αὗται καθιστῶσι περισσότερον ἐπιτακτικὸν τὸ καθῆκον τῶν γονέων ἰδίως, ὅπως μὲ περισσότερον ζῆλον συντρέξουν τὸ ἔργον τῶν Κατηχ. Σχολείων, τὸ τόσον εὐεργετικὸν διὰ τὰ παιδιά των, καὶ προστατεύσουν αὐτὸ κατὰ πάσης ἀντιδράσεως ἀνθρώπων ξένων πρὸς τὴν θρησκείαν ἢ ἀνικάνων νὰ ἐννοήσουν τὴν χρησιμότητα τοιούτων Σχολείων.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος καὶ ἡ Ἑλλάς.

Καθ' ἣν ὥραν τὸ παρελθὸν Σάββατον, ἑορτὴν τῶν ἐνδόξων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, ἐγίνετο ἐν Ἀθήναις καὶ ἐπὶ τοῦ βράχου τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ ἀπό τινων ἐτῶν καθιερωθεῖσα τελετὴ πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ κηρύγματος τοῦ ἀποστόλου Παύλου πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, ἐν Κορίνθῳ κατετίθετο ὁ θεμέλιος λίθος τοῦ πρὸς τιμὴν τοῦ αὐτοῦ Ἀποστόλου ἀνεγειρομένου μητροπολιτικοῦ Ναοῦ.

Ἐὰν ἐξαιρέσωμεν τὴν Μικρασίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν—φεῦ!—ὁ Χριστιανισμὸς ἐξερριζώθη, οὐδεμία ἄλλη χώρα ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος ἔχει νὰ παρουσιάσῃ τόσας πόλεις, εἰς ὅσας ὁ μέγας τοῦ Χριστοῦ ἀπόστολος Παῦλος ἐκήρυξε, καὶ τόσας ἐκκλησίας, ὅσας εἰς αὐτὴν ὁ Παῦλος ἵδρυσεν. Οἱ Φίλιπποι τῆς ἀνατολ. Μακεδονίας μὲ τὴν πρὸς Φιλιππησίους διδακτικωτάτην ἐπιστολὴν τοῦ θείου Παύλου· ἡ Θεσσαλονίκη μὲ τὰς δύο πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολάς του· ἡ Βέρροια, αἱ Ἀθῆναι—μὲ τὴν περίφημον ἐπὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου δημηγορίαν του, τὴν ὁποίαν διέσωσεν εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων ὁ ἱερὸς Λουκᾶς—πρὸ παντὸς ἡ Κόρινθος μὲ τὰς δύο πρὸς Κορινθίους ἐπιστολὰς καὶ τὴν ἐν αὐτῇ μακρὰν διαμονὴν καὶ διδασκαλίαν τοῦ Παύλου· ἔπειτα δὲ ἡ Κρήτη μὲ τὴν πρὸς Τίτον τὸν ἐπίσκοπόν της ἐπιστολὴν τοῦ Παύλου, καὶ τελευταῖον ἡ Νικόπολις (ἡ σημερινὴ Πρέβεζα) θὰ διαλαλοῦν εἰς τοὺς αἰῶνας τὴν ἰδιαιτέραν διὰ τὴν χώραν μας φροντίδα καὶ ἀγάπην τοῦ ἀκαταπονήτου Ἀποστόλου, ὅστις τοὺς εἰδωλολάτρας προγόνους ἡμῶν «ἐπέστρεψεν ἀπὸ σκότους εἰς φῶς καὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Υἱοῦ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ». Ἀλλὰ θὰ ἔπρεπε νὰ διαλαλῆται αἰωνίως καὶ ἐκ μέρους τῆς Ἑλλάδος πανελλήνιος εὐγνωμοσύνη πρὸς τὸν μέγαν Ἀπόστολον καὶ πνευματικὸν ἡμῶν πατέρα διὰ τὴν ἀνεκτίμητον ταύτην εὐεργεσίαν. Δὲν γνωρίζομεν ἂν μία ἢ πλείονες τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων, ποὺ ἔδρασεν ὁ Παῦλος, θὰ ἠδύναντο νὰ γίνουν θρησκευτικὸν κέντρον καὶ παγχριστιανικὸν προσκύνημα, ὅπως ἡ Ρώμη, ὅπου ἐλάχιστα ἔδρασεν ὁ ἀπόστολος Πέτρος. Ἀλλὰ φρονοῦμεν, ὅτι τοὐλάχιστον διὰ τὴν Ἑλλάδα ἔπρεπε νὰ δημιουργηθῇ κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην θρησκευτικὴ κίνησις, δυναμένη νὰ ἀναζωπυρῇ τὴν εὐσέβειαν τοῦ λαοῦ καὶ νὰ οἰκοδομῇ αὐτὸν εἰς τὴν ἀρετήν.

Εἰδωλολατρικαὶ ἑορταί.

Νέαι εἰδωλολατρικαὶ ἐκδηλώσεις ἀγγέλλονται ἀπὸ τὴν χώραν, ἡ ὁποία, «καταστρηνιάσασα τοῦ Χριστοῦ», ζητεῖ ἐπάνω εἰς τὴν μέθην τοῦ ἐθνικιστικοῦ της ἐνθουσιασμοῦ νὰ ἐναγκαλισθῇ τὴν εἰδωλολατρείαν. Πρόκειται περὶ τῆς Γερμανίας, ἡ ὁποία τὴν Κυριακὴν τῆς 23 Ἰουνίου ἀνέστησε τὴν εἰδωλολατρικὴν ἑορτὴν τοῦ θερινοῦ ἡλιοστασίου, ποὺ ἑώρταζαν οἱ προχριστιανικοὶ λαοί.

Ὑπὸ τοὺς ἤχους σαλπίγγων καὶ τυμπάνων χιλιάδες νεοειδωλολατρῶν Γερμανῶν περιεστοίχισαν τεραστίας πυράς, ἀναφθείσας πρὸς τιμὴν τοῦ ἡλίου καὶ τῆς φλογός· νέοι καὶ νεάνιδες ἐχόρευον πέριξ αὐτῶν καὶ ἀπήγγελλον ἀρχαῖα γερμανικὰ ᾄσματα· ἐπίσημοι δὲ τοῦ ἐθνικοσοσιαλισμοῦ ἠγέραι ἐξεφώνησαν σχετικοὺς λόγους. Τὸ ἐκπληκτικώτερον ὅλων εἶναι ὅτι τῶν ἑορτῶν τούτων ἠγήθησαν μέλη τῆς Κυβερνήσεως, διὰ νὰ μὴ μείνῃ οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι καὶ τὸ ἐπίσημον Κράτος στρέφεται πρὸς τὴν εἰδωλολατρείαν. Ὁ μὲν ὑπουργὸς Δρ. Γκαῖμπελς εἰς τὴν Ἀϊδελβέργην δὲν ἐδίστασε νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι ὁραματίζεται ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Γερμανικὸς λαὸς θὰ πιστεύσῃ εἰς μίαν νέαν θρησκείαν! Ἀκόμη κατηγορηματικώτερος ὁ ὑπουργὸς καὶ ὑπαρχηγὸς τῶν ἐθνικοσοσιαλιστῶν Γκαῖριγκ εἶπεν, ὅτι οἱ Γερμανοὶ πρέπει νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὴν ἀρχαίαν λατρείαν των!

Δικαίωμα τῶν ἀρχηγῶν τῆς Γερμανίας νὰ ἐρωτοτροποῦν πρὸς τὴν εἰδωλολατρείαν. Ἀλλ' ἡ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ, ποὺ ἐγκαταλείπουν, βεβαιώνει καὶ αὐτή, ὅτι «οἱ μακρύνοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀπολοῦνται» καὶ ὅτι λαούς, οἱ ὁποῖοι «οὐκ ἐδοκίμασαν τὸν Θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, ἀλλ' ἐσεβάσθησαν καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα, παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν». Ἂς εὐχηθῶμεν ν' ἀνανήψουν οἱ νεοειδωλολάτραι ἀπὸ τὴν ὀλεθρίαν αὐτὴν μέθην, διὰ νὰ μὴ ὑποστοῦν τὰς συνεπείας τοῦ ἀδοκίμου νοῦ.

Τύποις «ΖΩΗΣ»—Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι.